

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקעה ♦ שנה יב

פ' ויצא ♦ יא כסלו ה'תשפד

דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה

והקשה רש"י הק' שלא היה צריך לכתוב אלא "וילך יעקב חרנה" ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד יציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה זיוה פנה הודה וכו', פירוש דהא דכתיב ויצא יעקב לומר שביציאתו יצא גם כן הודה זיוה והדרה של יעקב הצדיק.

ויש לדקדק בפסוקים שכאן כתוב ויצא יעקב וגו' ובפרשה הקודמת (תולדות כח) כתוב וילך פדנה ארם וגו' וגם אביו יצחק אמר לו קום לך פדנה ארם וכו' ושם כתוב גם שרבה אומרת ליעקב "ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן וכו' וגם בהפטרות על הפרשה (ויצא) כתוב שם בנבואת הושע, ויברח יעקב שדה ארם, וצ"ע להבין השינוי בפסוקים דלכאורה יש חילוק בין יציאה ובריחה, דבריחה היינו ריצה וגם לשון וילך אין זה ריצה.

והנה חז"ל אמרו וגם מובא להלן ברש"י על הפסוק "וישכב במקום ההיא" לשון מיעוט באותו המקום שכב, אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה שהיה עוסק בתורה עכ"ל, ויש לעיין איפה היה גר יצחק בעת שבירך את יעקב, בחברון או בעיר באר שבע, וגם יש לחקור איפה היה בית מדרשם של שם ועבר בחברון או בבאר שבע, והנה המהרש"א במסכת מגילה (דף יז) כתב דבית המדרש של עבר היה ג"כ בבאר שבע והיה מוטמן יעקב בבאר שבע עבר מפני יראת אחיו עד אחר יד שנים והלך משם לחרון ועוד כתב שהיה בבאר שבע ג' [בתין] מדרשות של "שם" ושל עבר ושל יצחק ע"ש.

ולפי זה היה גר יצחק בבאר שבע ושם היה טמון יעקב בבתי מדרשם של שם ועבר, וזה מש"כ ויצא יעקב מבאר שבע, שזה הכוונה שיצא מבית מדרשם של שם ועבר והלך משם לחרון, וגם בבעל הטורים כתב כן שנטמן בבאר שבע ונטמן גם בבית מדרשם של שם וגם אצל עבר.

ולפי זה יובן מש"כ ויצא יעקב ולא כתב ויברח יעקב כי כתוב בשו"ע שאין לרוץ מבית המדרש אלא וילך לאט, שלא יראה כאילו זה טירחא להיות בבית המדרש וכן גם כתוב וילך חרנה ולא כתוב ויברח שהיא הכוונה בריצה שאין לברוח גם מארץ ישראל לחו"ל וכמו שמבית הכנסת (כפי שכתב בגמ' ברכות ו') ורק אח"כ שיצא מגבול ארץ ישראל אז "ויברח יעקב וגו'" ועל זה אמרה לו רבקה ברח לך לאחי וגו'.

וכל זה אם נגיד שיצחק היה גר גם כן בבאר שבע, אבל ברבינו בחיי כתוב שיצחק היה גר בחברון, ומשם יצא יעקב וילך לחרון, ובהליכתו נכנס לבית מדרשם של שם ועבר, ויתכן לומר שהיה בית מדרשם בבאר שבע וכמו שכתוב במהרש"א, אבל לא יתכן לפי זה מה שכתוב בפרשתו ויצא יעקב מבאר שבע ואם כן בפשטות נראה ששם ששם היה גם בית מדרשם של שם ועבר, וכמו שכתב המהרש"א ויתר לנו מה שהקשינו, למה כתוב ויצא וכו"ל, וגם יתורץ למה כתוב וילך לחרון שזה לכאורה גם כן לא מרמז לבריחה, כי היה בארץ ישראל ואין לברוח בריצה כמו מביהמ"ד (וכנ"ל) ורק אח"כ ברח לחרון במרוצה, גם מפניו פחדיו של עשיו כי אליפז רץ אחריו ולקח מה שיש לו והניחו לברוח, ויתכן שיעקב פחד שאליפז יכול לחזור ולהרגו במצות אביו עשיו, ולכן רץ במרוצה. ולכך כתוב בנביא ויברח יעקב שדה ארם.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרן רבינו עטר"ר שליט"א

הנה אומרים אנו "בפתיחת הארון" את דברי משה רבנו בפסוק: **"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האֱלֹקִים אֵין עוֹד מַלְבְּדוֹ"** (דברים ד' ל"ה)

בואו ונתבונן בפירוש המילים "אין עוד מלבדו" שבא להורות על יהודיות ואחדות ה', שאין עוד מלבדו.

ושני פירושים למאמר זה:

הפירוש הראשון עפ"י דברי הרמב"ם: "אין שם מצוי אמת מלבדו – כמותו (יסוה"ת פ"א ה"ד) משמעות הענין, שאמנם קיימת מציאות מוגבלת, שהיא מציאות הנבראים, שאם לא כן, אין מקום וחשיבות למעשה המצוות שכל ענינו להמשיך קדושה לתוך החומר הגשמי התחתון – דירה בתחתונים,

אלא מכיון שהעולם הגשמי אינו מציאות קיימת מצד עצמו, שהרי לפני שבראו ה' – היה אין ואפס, וכל מציאותו התחדשה והיתה בדבר ה', ורק אמיתת המצאו של ה"מצוי הראשון" – הבורא יתברך – נמצאו כל הנמצאים, לכן אין מציאותם אמיתית כמציאותו של ה'. חהו: "אין עוד מלבדו" – אין עוד מציאות אמיתית מלבד מציאות ה'.

הפירוש השני עפ"י פירוש רש"י בפסוק זה: "וראו שהוא יחידי".

ואלו דברי רש"י בפסוק זה: "כשנתן הקב"ה את התורה פתח להם שבעה רקיעים וכשם שקרע את העליונים כך קרע את התחתונים וראו שהוא יחידי לכך נאמר אתה הראת לדעת".

משמעות הדבר, ש"אין עוד מלבדו" – פשוטו כמשמעו – אין שום מציאות קיימת מלבד ה'. והיינו, שה' יתברך – מלבד שהוא אלקה יחיד, שאין עוד אלקה מבלעדי ה', הוא גם מצוי יחיד, ואין עוד שום מציאות מלבדו, גם לא מציאות שאינה אלקה ושאינה אמת ואינה ברת תוקף, כמציאות חלושה, טפלה וכנועה למציאות ה' – גם זה לא קיים מחוץ לו.

אלא "הוא לבדו הוא ואפס זולתו", שאין שום מציאות מלבדו, שגם הארץ החומרית שנראית יש גמור לעין כל – היא אין ואפס ממש לגבי הקב"ה.

חהו: "אין עוד מלבדו" – שגם מציאות של "עוד", שהוא לשון "טפל" (כמאמר חז"ל: יהודה ו"עוד" לקרא (קידושין ו ע"א), וכגוף שהוא טפל לנשמה, שגם הוא נקרא בשם "עוד" (אזמרה לאלקי בעודי (תהילים קמו ב') גם זה אינו מציאות קיימת, אלא רק ה' קיים ואין עוד מלבדו.

פירוש זה מתאים לפירוש אדמו"ר הזקן בעל התניא, בפסוק זה: "אתה (עצמותך יתברך) הראת (נגלית) לדעת (כדי שישגוך וידעו אותך). והיינו, גילוי עצמותו יתברך בחינת יחיד שאין עוד מלבדו כלל.

אלו ואלו דברי אלקים חיים, ודברי רש"י ורמב"ם – שניהם כאחד – אמת מוחלטת באמיתתה של תורה. אלא מר אמר חדא ומר אמר חדא.

ולענינינו אפ"ל, שעל האדם להחזיק את המקל משני צדדיו, מחד לחוש שאין עוד מלבדו שהוא כאין לעומת הקב"ה, ומאידך "אפס זולתו" שאם צריך כעת לעזור לשני, או למסור שיעור וכו' אזי עליו לחשוב, שהוא יוכל לעשות את זה יותר טוב מכולם ולא שהוא ברירת מחדל, ובזה יוכל למצות את מיטב כשרונותיו.

ועוד יש לומר על השינוי לשון "ברחה" והליכה ולשון יציאה באופן אחר כי רבקה שהכירה את בנה עשוי שמתנכל להרוג את יעקב לכן אמרה ליעקב שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה (לעיל כז מג) ואילו יצחק אבינו שאהב את עשיו כי צייד בפיו (לעיל כה, כח) לצוד ולרמות את אביו יצחק בפיו, כסבור אביו שהוא מדקדק במצוות, לכן לא חשד שעשיו ירצה להרוג את יעקב אחיו, ולכן אמר יצחק ליעקב "קום לך פדנה ארם וקח לך משם אשה", וגם יעקב לא חשד בעשיו שרוצה הוא להורגו, ועשה כמצוות אביו. "וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם" דהיינו שיעקב הלך ולא ברח בריצה, אבל אח"כ שראה שאליפז השיגו, ואמר לו שעשיו ציווהו להרגו, ואז הכיר בצדקת דברי רבקה אמו ושאחיו עשיו אכן רוצה להרגו, שאמרה לו שעשיו אחיך מתנחם להורגך, ולכן מכאן ואילך פעל יעקב, כפי שאמרה לו אמו, "ברח לך", והתחיל לברוח בריצה, ומשום כך כתוב בתחילה "ויצא יעקב מבאר שבע, דהיינו בהליכה בנחת ולא בריצה, ורק אחר כך התחיל לברוח אחרי שאליפז השיגו וכמו שכתוב בנביא הושע וכו"ל ויברח יעקב שדה ארם.

ויתכן גם לומר שיצחק היה גר בחברון, וכמו שכתב ברבינו בחיי ושם קיבל יעקב הברכות, ומש"כ בפרשה הקודמת (תולדות) וילך יעקב וגו', זה הכוונה שהלך מחברון על מנת ללכת לחרן, אבל באמצע הדרך נכנס לבית מדרשם של שם ועבר שהיתה בבאר שבע ואח"כ י"ד שנים שהיה שם יצא ללכת לחרן, זה מה שכתב כאן בפרשה שלנו, "ויצא יעקב מבאר שבע" כלומר מבית מדרשם של שם ועבר שהיו בבאר שבע, על מנת ללכת לחרן ולזה כתוב "ויצא יעקב וכו", כי יציאה מבית המדרש צריך להיות בנחת וכו"ל.

ולעצם הענין שיעקב נתעכב אצל שם ועבר י"ד שנים, לכאורה איך עשה יעקב כן לשנות מצוותו של אביו ואמו ללכת לחרן, והוא הלך לבית המדרש. והנה בספר רבינו בחיי כתב בזה"ל: שצוה עליו אביו בצאתו קום לך פדנה ארם וקח לך משם אשה, והוא (כלומר יעקב) הבין באותו ציווי שחתת לשון אשה, עומד ענין נסתר והוא שהתורה נמשלה לאשה, ועליה הזכיר שלמה המלך עליו השלום בפניני המשלי "אשת חיל מי ימצא" ואמר "אשת חיל עטרת בעלה" ודרשו חז"ל אל תקרי מורשה אלא מאורשה, ועל כן השתדל בנסתר תחילה והלך לשמש בבית עבר י"ד שנה עכ"ל, כלומר שיעקב הבין מקודם את הנסתר שהאשה מרומז לתורה תחילה, ורק אחר כך הבין את הנגלה שאשה הכוונה לאשה גשמית, והלך לחרן, ונשא אשה והוליד בנים גשמיים לעשות רצון אביו ואמו לקיים מצוה ה' בפריה ורביה.

ובאופן אחר יש לומר שיעקב הבין שללכת לרשע כמו לבן צריכין לעשות הכנה דרבה, כי פחד לנפשו איך יוכל להמלט. מתחת יד לבן הרשע, ולכן הקדים את הלימוד של תורה ולקיים מה שאמרו חז"ל, לעולם ילמד אדם תורה ואח"כ ישא אשה, ולכן הי"ד שנים הם כנגד הי"ד שנים שעבד אצל לבן עבדו שיוכל להינשא לרחל ולאה ועל זה לא נענש, וכמו שאמרו חז"ל במסכת מגילה, כי זה גם כן נקרא ציווי של אביו ואמו, כי אין לו יכולת ליקח אשה מבלי לימוד של תורה י"ד שנים, שלא יהיה נשפע ח"ו מרשעת לבן, ולזה אמר יעקב עם לבן גרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, כי הקדים את לימוד התורה של י"ד שנים.

ובדרך צחות אמרו שבאמת יעקב חשב ללכת תיכף ומיד לחרן לקחת לו אשה, אלא מכיון שיש מצוה ללמוד תורה אף בדרך, וכדכתיב ובלכתך בדרך, למד בדרך לחרן בדיבור ובמחשבה ובאמצע ההליכה נסתפק בסוגיה הצריכה עיון וחשב בדעתו להיכנס לבית המדרש ולפתוח ספר ולראות בפנים באותיות מחכימות, וימשיך לדרוך לחרן, אבל מכיון שנכנס לבית המדרש של שם ועבר נתעמק בדברי תורה ומכל העולם כולו, והיה לו התענוג האמיתי והטוב ושכח ונשכח הצרות של עשיו ושכח שיש לבן עבדו ולא זכר רק את התורה הק' ועמליה והגה בה יומם ולילה, ובאהבתו ישגה תמיד, במשך של י"ד שנים, ורק אז זכר שיש לו ציוו של אביו ואמו ללכת לחרן ולקחת אשה משם.

ועוד יש לומר בדרך אפשר על פי דברי קודשו של הבעש"ט הק' על מאמר חז"ל שדרשו על הפסוק שאמר דוד המלך בתהילים (קי) חשבתי דרכי ואשיבה אל עדותיך, שבכל יום ויום השכים דוד ואמר אילך למקום פלוני ופלוני, אבל רגלי מוליכות אותי לבית המדרש, ופירש הבעש"ט ז"ע על פי מה שכתבו 'בתחבולות עשה מלחמה' (משלי), שיש לעשות מלחמת היצר ע"י תחבולות שלא יוכל היצר לבלבלו מכוונותיו הקדושים, ולכן כאשר קם דוד המלך לעבודת השם, היה היצר מבקש תחבולות לבטלו, וכמו שאמרו חז"ל מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה, וע"ש ברש"י שכתב שהכוונה

שאם אדם חושב לקום במוקדם לעבודת השם ועושה חשבונות רבים, איך יקום ובאיזה שעה וכדומה, אז היצר הרע יכול למונעו ולבטלו מהמחשבה הטובה, ולכן צריכים לעשות הכל בתחבולות וכו"ל האי ואולי יועיל בעזרת השם,

ולכן התחכם דוד המלך ע"ה ואמר בקומו ממטתו אלך למקום פלוני לעסוק בעסקי העולם בצרכי הגוף, ואז היצר מניח אותו לעשות זאת, ונותן לו ללכת, ולכן אמר דוד המלך שרגליו מוליכות אותו לבית המדרש לתורה ולתפילה ולכן יצחק ורבקה פחדו מעשיו שיהרוג את יעקב, והם ידעו שעיקר ההמלטה וההצלה יכול להיות בבית המדרש ביושבו על התורה ועל העבודה והוא ההמלטה הכי גדולה מעשיו שילך יעקב לביהמ"ד של שם ועבר, ותורה מגא ומצלא וגם חז"ל הק' אמרו אם פגע בך מנוול זה (היצר הרע) משכהו לביהמ"ד ואם אבן הוא, הוא נימוח ואם פטיש הוא יתפוצץ וגם עשיו לא יכנס לשם לבקשו כי כתוב במדרש שביית הכנסת הוא גן עדן לצדיקים וגינהום לרשעים, ולכן עשיו לא יכנס לשם כי גם עשיו מפחד מגינהום, ואביו יצחק בירכו ליעקב ואמר הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו, ואמרו חז"ל שאם קולו של יעקב מצפצף בבתי הכנסיות אז אין לידיים של עשיו כוח ושליטה, ולכן שם לא פוחד יעקב מעשיו, כי שם יש קולו של יעקב, אבל יצחק ורבקה וגם יעקב פחדו שעשיו כלל לא יתן לו להיכנס לביהמ"ד ובכך יוכל לשלוט עליו ולהורגו ח"ו, ולכן הלך בתחבולה עם עשיו, ואמרו ליעקב שהוא ילך לבית לבן לקחת אשה והוא דבר גשמי, ועשיו לא ימנע זאת ממנו וגם שהולך לבית לבן הרשע, חשב עשיו שיעקב יתקלקל שם ואז יוכל לשלוט עליו שלא יהיה שם קולו של יעקב מצפצף בבתי כנסיות. וגם בפסוק כתוב וישמע עשיו כי הלך יעקב פדנה ארם, ועשיו לא מונעו מזה כי חשב ששם הרשע לבן יטפל בו יותר ממה שהוא רוצה לעשות.

ובהגדה של פסח אנו אומרים שביקש לבן לעקור את הכל כלומר את כל כלל ישראל, ולכן מכיון שיצא השמועה, שיעקב הולך ללבן אז היה יכול יעקב להכנס לבית המדרש של שם ועבר ואז אפילו שיודע מזה לעשיו, לא יעז להיכנס ששם זה גינהום בשבילו, וגם ששם קולו של יעקב מצפצף בתורה ובתפילה, ואז אין כוח בידו של עשיו להרע ליעקב.

ורק אח"כ שלמד שם י"ד שנים הלך לקחת אשה ולקיים מצוות אביו ואמו כפשוטו שיש אשה בנסתר זה שקיים עד עתה, וכמ"ש הרבינו בחיי הנ"ל, וכעת יקיים מצוות ה' כפשוטו, לישא אשה ולהוליד בנים לעבודת ה', ולזה ניחא לשון הפסוק ויצא יעקב מבאר שבע, שזה הביהמ"ד שהיה שם בבאר שבע של שם ועבר, ולכן יצא בנחת, אבל משם כתוב וילך חרנה שזה כמו שכתוב בנביא (הושע) ויברח יעקב שדה ארם שזה היה בעל כרחך, שיותר נוח היה לו ליעקב בלומדו תורה בביהמ"ד שזה הגן עדן עלי אדמות לצדיקים וליראי השם וכו"ל, ובכך לא הגיע עשיו שם לבקשו ולהורגו ח"ו מכיון שזה הגינהום לרשע כמותו, זה גם כן מה שאמר דוד המלך בתהילים (כז) אחת שאלתי מאת ה' שבתני בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

ומכיון שהזכרנו הפסוק שאמר יצחק בברכתו את יעקב "הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו" והבאנו את דרשת חז"ל שאם קולו של יעקב מצפצף אז אין ידיו של עשיו שולטות, ולכאורה לא משמע כן מפשטות הפסוק אלא אדרבה משמע שאף אם הקול קול יעקב מ"מ אפשר שיהיה ידיים של עשיו. אבל אם נתבונן בפסוק שכתוב "הקל" קול יעקב ובקריאה אנו אומרים "קול" עם ו', ולכן שניהם אמת אם קולו של יעקב רפוי וחלש וכמו שכתוב לו' שזה הכוונה הק"ל קולו של יעקב כלומר שזה חלש, ולכן ייתכן שהידיים של עשיו יכולות לשלוט ח"ו אבל אם הוא "הקול" (עם ו') שקולו של יעקב מצפצף (שזה לשון המדרש) אז אין הידיים של עשיו שולטות.

מה שכתוב בתהילים (ק"ז) ב' פעמים כתוב ויצעקו אל ה' בצר להם מצוקותיהם יצילם וכתוב ב' פעמים ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יושיעם, כלומר שיש חילוק בין צעקה שהוא בקול גדול ואז יצילם, לגמרי, אבל אם רק ויצעקו בקול חלש אז רק יושיעם ולא כתוב יצילם.

וכן מצינו בעניית אמנים ואמן יהא שמה רבא, שיש לאומרים בקול גדול ורם, וכמ"ש בשו"ע (א"ח סימן נ"ז סעיף א') שיש לענות אותו בקול רם שע"י זה מתעורר הכוונה וע"י קול זה מתבטלים גזירות קשות (מ"ב)

זה היה מעיקרי דרכי הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע בכל דור דוד, להתפלל בקול רם וגם בלימוד התורה בכוח וביגיעה והתלהבות הן ביגיעות פנימיות והן ביגיעות חיצוניות.

כניני חיים

ויצא יעקב מבאר שבע וכו',

כי יש לו להאדם ללמוד על עצמו תמיד חובה ויהא נדמה לו כאילו לא התחיל בעבודת בוראו כלל, והא אמרו ויצא יעקב מבאר שבע, שמדבק עצמו בשבע ספיראן עילאה, ואעפ"כ וילך חרנה, שהוא מתמלא על עצמו תמיד חרון אף שלא התחיל עדיין.

(בוצינא דנהורא)

ואנכי לא ידעתי (כח ז)

לעיל על הפסוק וישכב במקום ההוא מפרש רש"י באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה שהיה עוסק בתורה, וכאשר יעקב אבינו ראה עכשיו בשנתו מלאכי אלוקים עולים ויורדים, התפלא ואמר אכן יש ה' במקום הזה, האם גם ע"י שינה אפשר לעבוד את ה' ולהיות קשור אליו, ואנכי לא ידעתי זאת כל י"ד שנים ששימשתי בבית עבר.

(אוהב ישראל)

ויבא גם אל רחל ויאבה גם את רחל מלאה. (כט, ל)

יבואר כי עיקר היותו של יעקב בבית לבן היה מחמת רחל כידוע אפס ע"י רחל שבעבורה היה בבית לבן גרם שתהיה גם לאה לאשתו ונמצא רחל היא הגורמת שלאה גם כן היתה לאשתו ובאהבתו את רחל אהב אותה בעצמה ועוד אהבה יתירה שהיא הגורמת לו שצדקת כלאה תהיה גם כן לאשתו. זה שאמר ויאבה גם את רחל פירוש ועוד אהבה היה אהב אותה לרחל מלאה פירוש על ידי לאה שהיתה אשתו ורחל שהיא הגורמת ניתוסף ביעקב אבינו עוד אהבה לרחל והבן:

(קדושת לוי)

ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. (לא, א)

מקשין היתכן שנכתב בתורה דברי שקר שאמרו בני לבן, דהלא באמת היה הכבוד של יעקב מהשי"ת ולא מלבן. ונראה על פי מה שפירש א"ז מן הקדוש מראפשי"ז ע"פ הפסוק אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וגו' כי אם בתורת ד' חפצו, ואמר שהגם שדרך רשעים הוא רע מאד, עכ"ז יש ללמוד גם מדרכיהם להתאמץ בעבודת השי"ת, דכשם שהרשעים לא ינוחו ולא ישקוטו כדי להשיג תאותם, כן האדם צריך להתלהב בכל כחותיו לעבודתו ית' וללמוד תורה בכל חפצו וחשקו, זה שאמרו בני לבן, ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה, שיעקב למד ולקח עצה לעשות רצון קונו בשקידה ובכל כחו ואונו, כשם שלבן עושה חטאיו בהתאמצות ובמיעוט שינה. ודבריהם כנים היו, כי אמנם למד יעקב מלבן דבר זה.

(עטרת ישועה)

את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח אמש (לא, מב)

ירמוז הכתוב על עת הגאולה שאז יוכיח הקב"ה למקטרגים את כל התלאות שעברו על בני ישראל בעת גלותם, ועל כן אין שום טענה כלל כנגד בני ישראל. ולזה אמר את עניי ואת יגיע כפי שעוברים על בני ישראל ראה אלקים בכל משך הגלות, ובבוא עת הגאולה יוכח לכל המקטרגים והמסטינים את מה שעבר על בני ישראל אמש בעת חשכת הגלות הדומה ללילה, ובזה יסתום את פיהם מלקטרג.

(חוקי חיים)

קום נא שבה ואכלה מצידי ועשיו אמר יקום אבי ולא אמר נא בלשון תחנוני, כי היה חושב שמגיע לו מן הדין ואין צריך להתחנן, אך יעקב דרכן של צדיקים אפ"ל מה שבא להם מן הדין אינו מבקשים אלא מתנם חנים כפירש"י פ' ואתחנן, ע"כ אמר קום נא לשון בקשה.

(חתם סופר)

שיחות חיזוק בעניני דיומא בלה"ק

קול מאיר – 073-2951206

הליכות חיים

הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בקהילתינו הק' ומח"ס גם אני אודך

מצא כסף באוטובוס או מונית האם זכה בו או שייך לבעל הרכב
שאלה: מי ששכח או אבד כסף במונית במושב האחורי, או באוטובוס, ומצאו מישהו, אם המוצא זכה בו, או שחצירו של אדם קונה לו, דהיינו שבעל האוטו זכה ושליו הוא. - ועיין בתוס' (ב"מ כו. ד"ה דשתיק) שאין חצירו קונה לו בדבר שיכול להיות שלא ימצאו לעולם כמו מעות שהם דבר קטן ואין סופו לימצא.

תשובת הגאון רבי יוסף ליברמן זצ"ל ר"י שומרי החומות, בספרי גם אני אודך:

לענ"ד כסף בכל אוטו סופו לימצא, כיון שמנקים אותו. ולא דמי לחצר שיש בקעים וסדקים בקרקע, שיכול להיות שלא ימצאו לעולם. - אבל מטעם אחר אין חצירו של בעל האוטו קונה לו, דלא היו משתמרת, ונכנסים ויוצאים בה, וכ"כ בספר משפט האבידה להג"ר מרדכי גרוס שליט"א (לח"מ ס' רסד, שערי צדק ס"ק ס"ה) עמ' פ'. [משא"כ אבד במכונית פרטית שלקחוהו "טרמפ" קנה חצרו לבעה"ב].

ומש"כ שם דלא היו חצר מהלכת, כבספינה ב"מ ט: דלא היו חצר מהלכת. - ילע"ע דספינה מינח נייחא ומיא מנחו לה כבגמ', משא"כ האוטו נוסע על גלגליו המחבורים בו, והם חלק ממנו, וא"כ גם מטעם חצר מהלכת לא קנה בעל האוטו, ויל"ע.

ויש לחלק בין כסף קטן שהאובד מתייאש, והמוצא מצאו אחרי יאוש. לבין כסף בסכום הגון, שאינו מתייאש, דאין זה כאובד ברה"ר, דתקנת התחבורה הצבורית שכל אבידה צריך להביא למשרד האבידות שלהם, וכן נוהגים הנהגים הגונים ולשם פונים האובדים. א"כ אין האובד מתייאש, וצריך המוצא למוסרו לשם, או עכ"פ לתלות שם מודעה של השבת אבידה. - [ולפעמים יש בו גם סימן, ומקום איפה שהניחו]. - וע"ע שם בסוף ספר משפט האבידה (בתשו"ט"ר) לענין מציאת חפץ במכונית. ויש הרבה פרטים בהלכות אבידה ומציאה ואכמ"ל.

פגולת חיים

הסיפור המרטיט שהתרחש בטנק במלחמת יום הכיפורים כמו-כן נספר כאן על מעשה שאירע במלחמת יום הכיפורים, וצוטט על ידי חייל שהיה נוכח בעת מעשה.

מפקדו של הטנק בו נסע החייל ראה שהמצרים מצליחים לפגוע בכל הטנקים בסביבה, וחשש מאוד שהנה-הנה מגיע הרגע שבו הפגזים יפגעו גם בטנק שלו.

ברגע כזה, שהוא כידוע רגע-של-אמת, פנה הקצין אל החיילים ושאל אותם האם הם יודעים מה נאמר בתורת ישראל על מקרים כגון אלו, ובמלים אחרות: האם הם מכירים דרך שבה אפשר להינצל מאש התופת של האוייב?

והנה, קם אחד החיילים ואמר שהוא זוכר שסבו אמר לו שכאשר אומרים ברכות בכוונה, יש בכך הצלה גדולה. סבי, המשיך החייל, הקפיד לתת לי מדי בוקר דבר משקה כדי שאברך עליו 'שהכל נהיה בדברו', ואמר לי שזכות הברכה תציל אותי במשך היום מכל הפגעים הרעים.

המפקד שמע את הדברים, וביקש מכל החיילים לקחת דברי מאכל שהיו בטנק, ולברך עליהם בכוונה.

שרשרת הניסים שהתרחשה לאחר מכן בטנק זה, היא בבחינת הבלתי-ייאמן. פגז אחד פגע במיכל הדלק של הטנק, ולא התפוצץ; פגז שני פגע אף הוא במקום רגיש בטנק, ולא התפוצץ, וכן הלאה. ולא די בזאת, אלא הטנק הזה הצליח בס"ד לפגוע ולהשמיד טנקים מצריים רבים.

נוכל ללמוד מכאן על כוח ההשפעה של הברכות, ובכל עת שנברך שברכת "שהכל" נכון שה-כ-ל מאיתו יתברך, ונראה ישועות לרוב.

בדרכי משה

לימוד לעילוי נשמת

במשנת י"ד בית חיים
הגאון הצדיק רבי משה וועבר זצוק"ל
בעל אמרי שוהם
דומ"צ בעלזא ומרבני בני ברק
לרגל שבת יארצייט י"ב כסלו

נעימות חיים

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי
(כח, טז)

וברש"י הק', שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה. ידוע מה שהקשה האור החיים הקדוש ז"ע על דבריו שהרי אם לא היה ישן לא היה זוכה יעקב למעלת הנבואה שהשיג בשנתו, ואם כן מפני מה התאונן יעקב ואמר אם ידעתי לא ישנתי. ואפשר לומר דהנה ידוע מהאר"י ז"ל שפעם אחת ראוהו תלמידיו שהיו שפתותיו דובבות בתוך שנתו, וכשהקיץ שאלוהו תלמידיו הק' לפרש הדבר, אמר להם האר"י הק' כי בשנתו מגלים לו מן השמים רזין דאורייתא, ולחזור על אותם רזין וסודות עליונים אשר נגלו לו בחצי שעה של שינה צריך שבעים או שמונים שנה. והנה יעקב אבינו ע"ה כל אותם י"ד שנה בהם ישב בבית מדרשם של שם ועבר ועסק בתורה היה מנדד שינה מעיניו כמו שהביא ברש"י הק' (כח, יא) וישכב במקום ההוא, לשון מיעוט, באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה. ועתה לאחר שקם יעקב משנתו בפעם הראשונה לאחר י"ד שנה, ונוכח לדעת כי זכה בשינתו למדרגות גבוהות ונשגבות כנבואה, פתח ואמר אכן יש ד' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, פירוש לא ידעתי שעל ידי השינה אפשר לבוא למעלות נשגבות ולנבואה, ואם ידעתי לא ישנתי בלשון תמיהה, אילו ידעתי כי על ידי השינה אפשר לבוא לידי מעלות רמות ונשגבות וכי לא הייתי ישן כל אותם י"ד שנה שהייתי בבית מדרשם של שם ועבר.

מסופר שפעם שהה הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זי"ע אצל המגיד ממעזריטש זי"ע, והיה יושב רבי אהרן ואומר שיר השירים, ובאותה שעה עלה המגיד ממעזריטש על ערש יצועו, לאחר זמן מה שלח המגיד את משמשו לומר לרה"ק רבי אהרן שיפסיק מאמירת שיר השירים שלו, כי באמירת שיר השירים שלו מרעיש הוא את כל העולמות ומפריע למנוחת המגיד ממעזריטש, ואמר הרה"ק ר' הלל מפאריטש זי"ע צא ולמד גודל מעלת שינתו של המגיד, שעל אף ששיר השירים של הרה"ק ר' אהרן הגדול זי"ע מרעיש עולמות אף על פי כן שינתו של המגיד חשובה ביותר, וכן היה אצל יעקב אבינו ע"ה שלאחר שראה שאפשר להשיג כל זאת על ידי השינה, תמה ואמר אילו ידעתי זאת, כלום הייתי נמנע מלישון כל אותם ארבע עשרה שנה.

(ליקוטים וסיפורים)

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 0556798152
באימייל: 8659931@gmail.com

קול קראלי 074-7962278

מורינו הרב זצ"ל היה אומר בשם אביו, כי כאשר לומדים משניות לעילוי נשמת, לא יפתחו לומר בתחילת הלימוד "הריני לומד לעילוי נשמת" וכו', אלא בתחילה יקדימו לומר הריני לומד לקיים מצות תלמוד תורה, או הריני לומד לשם השם, ואחר כך יאמרו לעילוי נשמת, כדי שלא יהא כל הלימוד רק לעילוי נשמת בלבד. בסדר לימוד משניות לעילוי נשמת הוריו וכדומה, היה לומד פרקי משניות שראש הפרק מתחיל כמו האותיות משמו של הנפטר בשילוב אותיות נשמה. לכתחילה הקפיד שזה יהיה מסדר טהרות בדוקא, ורק אם לא נמצאו אותיות של השם בסדר טהרות היה לומד בסדרים אחרים של המשנה. בכל יארצייט של אחד מאבותיו וזקניו, היה לומד משניות לטובת נשמתם, מדליק נרות ולומד פרק ז ממסכת מקואות. כשהיה מחלק משניות ליוצ"ח לצורך הלימוד לעילוי נשמת, בחר לחלק עבורם רק פרקים מסדר מועד, וטען תמיד שיש ללמוד רק פרקים כאלו שיודעים ומבינים אותם ולא לחלק סתם פרקים שילמדו בלי הבנה, כי אין ענין להתפלל משניות - כלשונן. כמו כן במסכתות ארוכות כמו שבת ועירובין, היה מחלקם לשנים, ועל דרך שכתב בצוואה "תפסת מועט תפסת, תפסת מרובה לא תפסת", שאין ענין לחטוף הרבה כדי לעשות סיומים. כך גם ביקש שכל אחד מיוצ"ח יקבע לו דפי גמרא מסוימים, אותם ילמד תמיד, כדי שיוכלו לחזור עליהם ולקיים בהם מצות וזכרת בם בכל עת, וכך לעת הצורך יסיימו יחד כל בני המשפחה מסכת אחת או שתיים לעילוי נשמת, ואין ענין לגמור סדר הש"ס כולו מבלי להבין, אלא עדיף שילמדו בקביעות דברים המובנים.
(החומר באדיבות מכון מעשה אורג)

עולו ואתכנשו להילולא דצדיקיא
לקראת יומא דהילולא רבא של
האי רעיא מהימנא שר התורה, מאור החסידות
נר המערבי, עמוד ההוראה, המנורה הטהורה,
אוהב ישראל, פאר הדור, פועל הישועות
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק יצחק צבי משה מוזס זצוק"ל
מקראלי
בעל ויגד משה ושלחן משה
תתקיים אי"ה
בליל שישי זאת חנוכה הבעל"ט
תפילת רבים בציונו הק'
בסגולה פתח תקוה
רחמנא אידכר לן בזכותא דמשה רעיא מהימנא

לעילוי נשמת
הגה"ח אברהם מרדכי מנדלזון זצ"ל
בהגה"ח מנחם מנדל זצ"ל אב"ד קוממיות
נלבע ח כסלו ה'תשפד
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק יצחק צבי משה זצ"ל
ברא כרעא דאבואה
אדמו"ר אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת ה'תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק אברהם דב ב"ר דוד זצ"ל
ב' הבת עין מאווריטש זי"ע
נלב"ע י"ב בכסלו ה'תרא
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הרבנית רייזל רוט ע"ה
בת הרב שמואל אהרן זצ"ל
נלב"ע יז טבת ה'תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו ה'תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.